

Autor: David Quintas.

D'UN COMERÇ ESCLAU A UN COMERÇ JUST

Monogràfic sobre comerç internacional

ÍNDEX

Editorial	2
A fons	3
Cara a cara	6
Impactes	8
Una volta al món	10
Mou-te	11
El cas	12
Opinió	13
Diccionari	14
Ens fem ressó	15
Contrapublicitat	16

CRÉDITS

Edita: SETEM

Consell de redacció: Iratxe Arteagoitia, Eva Blanco, Anna Fernández, Mónica Gómez, Silvia Ibañez, Beatriz Jiménez, María Martín, Frinée Moreno, Silvia Núñez, Marta Solano i Annie Yumi Joh.

Coordinació: Anna Fernández i Marta Solano.

Disseny original: Ana Perea.

Disseny i maquetació: Ana Perea.

Traduccions: Montse Venrell

Impressió: Foli Verd

Dipòsit legal: M-35469-2004
Desembre 2011

Impressió en paper reciclat

Amb el suport de:

Aquesta revista ha estat elaborada amb el suport econòmic de l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional per al Desenvolupament (AECID). El contingut d'aquest document és responsabilitat exclusiva de SETEM i en cap cas s'ha de considerar que és l'opinió de l'AECID.

EDITORIAL

Tenim el plaer de presentar-te la nova revista SETEM amb un format més petit, un disseny renovat i nous continguts. Apostem per la comunicació on line per la proximitat, la immediatesa i el baix cost que comporta. Però també hem volgut mantenir dos números anuals amb un tema monogràfic perquè pensem que la lectura en paper és un format més adequat per aprofundir en les causes de la injustícia global.

Per a aquest primer número de la nova revista hem volgut parlar d'una de les temàtiques que més coneixem i que més hem treballat: **les injustícies del comerç internacional i la proposta d'alternatives com el Comerç Just.**

Ja fa uns 15 anys que SETEM va començar a apostar pel Comerç Just com un moviment que faria realitat **el somni d'una altra economia.** Des dels inicis vam voler impulsar les tres dimensions del Comerç Just: la comercialització de productes procedents de petits productors i productores del Sud que compleixen uns criteris basats en els principis d'igualtat, la sensibilització per a un consum responsable i, la denúncia de les situacions que, amb una lògica de maximització de beneficis, trepitgen els drets de les persones.

Si exigim un Comerç Just i una Economia Social i Solidària és perquè el sistema de comerç internacional actual es basa en un seguit de mecanismes que promouen i justifiquen les desigualtats. Hem intentat abordar la problemàtica en aquesta revista i acostar aquest tema tan complex a la nostra base social perquè totes i tots el coneguem millor i puguem fer un exercici de ciutadania crítica i amb voluntat transformadora.

Esperem que t'agradi la revista, feliç lectura!

SETEM, QUI SOM?

Som persones que volem transformar la nostra societat. Creiem en una cultura de la solidaritat internacional respectuosa amb la dignitat dels pobles del Sud i orientada a denunciar i eradicar les causes estructurals de les desigualtats.

Som una federació de 10 ONG de solidaritat internacional que va néixer el 1968 i que centra la seva tasca independent a conscienciar la nostra societat de les desigualtats Nord-Sud, denunciar-ne les causes i promoure transformacions socials, individuals i col·lectives per aconseguir un món més just i solidari.

Els nostres camps d'actuació són:

- La sensibilització i formació a través de cursos, viatges, tallers, publicacions i campanyes.
- La promoció d'alternatives, principalment de Comerç Just i Economia Social i Solidària, gràcies a campanyes, programes especialitzats i venda de productes.
- La solidaritat amb organitzacions del Sud mitjançant intercanvis i activitats de cooperació.

SETEM forma part de la Coordinadora d'ONGs per al Desenvolupament d'Espanya (CONGDE), la Coordinadora Estatal de Comerç Just (CECJ), la xarxa BankTrack, l'Observatori de la Responsabilitat Corporativa i Enlazando Alternativas.

I tu, què hi dius?
Si tens aportacions o comentaris
per a la revista, escriu-nos!
setem@setem.org.

A FONTS

QUIN COMERÇ I PER A QUIN DESENVOLUPAMENT?

El sistema de comerç internacional prioritza els beneficis econòmics en detriment dels drets humans i del benestar de les persones i el medi ambient. Creiem que els acords de lliure comerç no duen cap al desenvolupament dels pobles ja que és un tracte entre parts desiguals, entre països rics i països empobrits, com si fos un acord entre elefants i formigues.

Redacció: Equip de la campanya Acords Comercials de la Federació SETEM.

Autor: David Quintas

Si una cosa caracteritza l'economia mundial actual és la promoció de reformes encaminades al lliure comerç i al moviment de capitals, motiu pel qual es generen canvis en els instruments de la política comercial per poder establir relacions comercials entre diferents regions mundials i crear zones de lliure comerç. Tot això, a més, sense tenir en compte les **diferències de base** o desigualtats entre les poblacions dels diferents països.

Durant les tres últimes dècades s'ha produït una liberalització de l'economia mundial a través d'acords multilaterals, primer amb el GATT (en català, Acord General sobre Aranzels Duaners i Comerç) i posteriorment amb l'Organització Mundial del Comerç (OMC), i acords bilaterals; tant uns com els altres, per facilitar el comerç internacional.

Des de l'any 2001, les negociacions comercials al si de l'OMC estan estancades. L'última Ronda, la de Doha, que promovia la liberalització de l'agricultura i els serveis, és lluny de tancar-se perquè els països empobrits reclamen **un tracte just** i un sistema comercial que no només beneficiï les grans potències comercials.

Tot i que la Unió Europea (UE), que en contraposició amb els Estats Units ha defensat l'OMC com a institució multilateral del comerç, ha impulsat paral·lelament tractats bilaterals amb la suplantació del buit d'allò que no ha pogut negociar-se dins el marc de l'OMC (conegut com a OMC Plus),¹ com la introducció dels temes de Singapur,² que ja havien estat rebutjats pels països en desenvolupament.

OBJECTIU: LIBERALITZACIÓ COMERCIAL

L'objectiu d'aquests tractats bilaterals o regionals és aconseguir la total liberalització comercial que inclou: les disposicions relacionades amb les inversions, la contractació de serveis públics i de propietat intel·lectual, i la liberalització dels serveis financers, i, a més, vàlida que les empreses estrangeres rebin un tracte nacional. En els últims anys, més de 200 tractats comercials han estat en negociació, i la UE n'és un dels principals actors. D'aquests acords, ens preocupen, sobretot, els que es negocien entre regions enriquides i empobrides, com països llatinoamericans, africans i asiàtics, perquè les **desigualtats socioeconòmiques** plantegen un risc per al desenvolupament de les zones més vulnerables.

Aquests acords biregionals tenen com a principals beneficiàries les empreses transnacionals³ (ETN) perquè faciliten la implantació d'ETN europees a regions del sud, gràcies a mecanismes com la reducció dels aranzels, la creació de zones franques lliures d'impostos, la flexibilització de

1 Machado, D. (2007) "Acuerdos de Asociación UE – Centro América: análisis y consecuencias" Revista Pueblo.

2 Comerç i inversions, comerç i política de competència, transparència de la contractació pública i facilitació del comerç. Temes inclosos en el programa de l'OMC en la Conferència Ministerial de 1996.

3 Garza, J. (2011): "El AdA: El Libre Comercio con Europa y la producción de Café en Centroamérica". SETEM INCIDENCIA 3. SETEM Catalunya. Barcelona.

L'ACORD ENTRE MÈXIC I LA UE

Tot i la imatge exterior que la UE vol donar com a principal donant d'Ajuda Oficial al Desenvolupament (AOD) té cura de la seva imatge social i filantròpica, ha seguit els passos dels Estats Units, tal com podem veure en el Tractat de Lliure Comerç entre la UE i Mèxic (TLCUEM), ratificat el 2008, que inicia un procés de liberalització recíproca del comerç de béns i serveis.

Les promeses inicials eren generar més feina, fomentar l'intercanvi de béns i serveis, incrementar oportunitats i aliances per a les empreses mexicanes i dinamitzar l'activitat comercial. Veiem que el resultat positiu s'inclina cap al costat europeu de la balança ja que amb aquest tractat es van afavorir les importacions europees i, per tant, es van reduir paral·lelament les exportacions mexicanes. Els productes d'aquest país han de fer front a aranzels alts per poder entrar a la UE, per no mencionar les indústries petites i mitjans que són incapaces de competir-hi, perquè la producció és menor que la de les empreses europees.

Després de nou anys de la firma del tractat, el deute mexicà va augmentar un 79,6% i l'increment de les exportacions de Mèxic a Europa no ha estat significatiu. Això es tradueix en un augment de l'esquerra social, ja que els tractats no compten amb un procés previ de polítiques d'ajustament estructural, basades en continguts nacionals. Els problemes a Mèxic encara no s'han solucionat, tot i que les promeses que s'explicaven amb la implantació del TLCUEM ha augmentat l'índex de violacions dels drets humans, civils i laborals, i aquests últims d'empreses europees instal·lades al país.

drets laborals o el foment de la privatització. Aquestes polítiques comercials acaben limitant la sobirania dels estats: reduïen els ingressos públics a causa dels aranzels i, per tant, tenen menys capacitat d'instaurar polítiques públiques, cosa que incideix directament a l'accés de **serveis bàsics** per part de la població i al desenvolupament dels pobles.

La pregunta que podem fer-nos és: quin avantatge tenen els països empobrits que participen d'aquests acords, si sabem que la majoria d'ells tenen mancances de legislació, d'infraestructures necessàries o de polítiques nacionals per competir en igualtat de condicions?

Els acords comercials tenen com a principals beneficiàries les empreses transnacionals perquè es facilita la seva entrada als països pobres.

EUROPA NEGOCIA TRACTATS

Si fem un ràpid balanç de com s'estructuren els acords comercials que la UE estableix amb Centreamèrica o els països ACP⁴ anomenats Acords d'Associació i EPAS⁵, es proposa una negociació de tres pilars, suposadament al mateix nivell: el diàleg polític, la cooperació i el comerç. Tot i la importància dels dos primers, els aspectes d'índole econòmica són els que tenen un pes més gran en les negociacions.⁶ Les regions empobrides tenen una **alta dependència** dels fons de cooperació de les potències econòmiques amb les quals negocien, cosa que els deixa poc marge per a la pressió.

Si posem com a exemple el cas de l'Amèrica Central, veiem que les negociacions per firmar un Acord d'Associació (AdA) van començar el 2007, i es preveu la seva ratificació el 2012. La regió ja venia d'antigues liberalitzacions progressives incentivades per part dels inversionistes estrangers, de creacions de zones franques, on les transnacionals van veure un ample camí al seu favor; i d'espòli creixent dels

seus recursos naturals. Amb la firma dels AdA, aquestes iniciatives rebran la qualitat de llei, i per tant serà sancionable per tribunals internacionals si s'incompleix. Aquesta tendència neoliberal comporta "l'abandonament de polítiques agrícoles de foment de la producció camperola i el desenvolupament rural" (GARZA, J.: 2011), que es tradueix en migracions internacionals i del camp a la ciutat, amb la

conseqüència d'omplir les *maquillas* de treballadores en **condicions laborals precàries**. En el cas dels productors i de petites empreses, les queixes són contínues perquè amb la liberalització del mercat els aranzels són mínims per a les importacions⁷ de productes estrangers que col·lapsen els seus mercats.

Davant d'aquesta situació, diferents moviments socials s'organitzen a tots els països de Centreamèrica per lluitar pels seus drets i mostrar el seu rebuig als AdA. Tenim, per exemple, el cas d'Unión Fenosa a Nicaragua que, per la seva actuació com a semimonopoli, rep queixes de consumidores organitzades per alts cobraments i deficiències en la qualitat de servei que afecten altres serveis com el de l'aigua potable o l'estoc dels comerços.

En el cas dels acords comercials entre la UE i els països de l'Àfrica, el Carib i el Pacífic (ACP), ens trobem amb la mateixa problemàtica a una escala molt més gran: parlem

4 Àfrica, Carib i Pacífic.

5 Economic Partnership Agreements (Acords d'Associació Econòmica).

6 Pérez Rocha, M., Hernández González, G., Orozco, J. (2006): "Hacia un Acuerdo de Asociación entre Centroamérica y la Unión Europea. ¿Un Instrumento para el desarrollo y los derechos humanos o un CAFTA II. Presentación de preocupaciones y propuestas en el contexto de la IV Cumbre de Jefes de Estado y de Gobierno de la Unión Europea, América Latina y el Caribe". CIFCA

Diputades i representants d'organitzacions socials centreamericanes davant del ministeri de Comerç, lloc on es va signar l'AdA UE-CA. Autora: Lourdes Palacios.

Mobilització de la campanya STOP EPA al Senegal.

de 76 països. Aquests acords tenen l'objectiu de substituir els antics tractats de l'Acord de Cotonou del 2000, entre la UE i els ACP, perquè no s'ajusten a les lleis de l'OMC. La UE els presenta com uns acords centrats en la **liberalització comercial** i en el desenvolupament de les regions, amb l'oferiment de condicions comercials preferencials per als països ACP perquè puguin vendre millor els seus productes a la UE. En realitat, però, només els productes europeus més febles acaben quedant fora d'aquests tractats, mentre que els mercats ACP han d'obrir-se totalment en tots els sectors.

La resistència social als EPA ha aconseguit paraitzar les negociacions des de l'any 2007.

Cal, urgentment, una reflexió a fons del model de comerç que s'imposa a tot el món, perquè prioritza el comerç i el lucre econòmic en comptes dels drets socials, laborals o mediambientals.

que s'estan implementant i negociant responen a una lògica del sistema econòmic neoliberal que prioritza el comerç i el lucre econòmic en comptes dels drets socials, laborals o mediambientals.⁸ S'està estenent la supremacia de l'economia de mercat i el poder de les finances, també la promoció de la reducció de la despesa social i el desmantellament dels propis estats davant les organitzacions internacionals que defensen la desregulació total en aquest joc d'estructures de la sinèrgia que caminen directes a la satisfacció només d'uns quants.

VERSIONS CONTRAPOSADES

Els defensors d'aquests acords de lliure comerç afirmen que poden contribuir al desenvolupament dels pobles. La UE diu que tota liberalització té processos d'ajustament, però que des d'un punt de vista macroeconòmic, els efectes globals seran positius i revertiran la creació de **polítiques de desenvolupament** i prosperitat, perquè consideren que la liberalització comercial, la privatització i la desregulació activen l'economia dels estats. Però els sectors socials més crítics alerten que els beneficis d'aquestes estratègies comercials van directament a una transferència del poder públic al privat, i amb això la millora i el desenvolupament d'uns quants que veuen un accés restringit a béns i serveis per a la majoria.

Per tot això, cal urgentment una reflexió a fons del model de comerç que s'imposa a tot el món, perquè els acords

La ciutadania, les que consumim els productes d'aquestes empreses i mirem pel nostre entorn, hem de fer sentir la nostra veu.

Apostem perquè la societat civil tingui més poder i anteposi el desenvolupament i la sobirania dels pobles a la dictadura del creixement econòmic.

7 Ortega, M. (2009) "Qué son y como funcionan los acuerdos comerciales de la UE", ponència "Jornadas Comercio justo: por unas políticas comerciales justas. Los acuerdos comerciales entre la Unión Europea y los países de África y América Latina". CECJ i Federació SETEM.

CAMPANYA ACORDS COMERCIALS DE SETEM

A SETEM ens posicionem com a sector crític del desenvolupament que promou aquest tipus de comerç: denunciem que no es té en compte la posada en funcionament de mecanismes de defensa dels drets humans o la protecció de la producció autòctona, constatem la manca de participació civil, i considerem que la liberalització de l'accés a recursos naturals i sectors estratègics limita les possibilitats de desenvolupament i la sobirania dels Estats.

Per això duem a terme una campanya que denuncia els impactes dels TLC de la UE sobre el desenvolupament dels pobles i que promou el Comerç Just i l'Economia Solidària com a alternativa econòmica que situa el desenvolupament humà i sostenible en el centre. Què fem?

- Participem en xarxes d'incidència política per evitar la ratificació d'aquests tractats (Enlazando Alternativas, Seattle to Brussels, Network, Stop EPA) i de promoció d'alternatives.
- Organitzem intercanvis d'experiències en fòrums internacionals: Cimera dels Pobles, Fòrum Social Mundial i RIPESS Internacional.
- Publiquem investigacions: "Intereses económicos españoles en las negociaciones comerciales Europa-África", "El AdA: el librecomercio con Europa y la producción de café en Centroamérica" i preparant "Miradas globales para otra economía".

CARA A CARA

"ELS ACORDS COMERCIALS FOMENTEN EL CREIXEMENT ECONÒMIC DELS PAÏSOS EN VIES DE DESENVOLUPAMENT"

Beatriz San Agapito Olivares,
cap de serveis de la Subdirecció General de Política Comercial
de la UE del Ministeri d'Indústria, Turisme i Comerç

1 El comerç internacional és un instrument molt poderós per fomentar el creixement econòmic i, en última instància, per **reduir la pobresa**. És per això que si se segueix el principi de coherència de polítiques, cal incloure la política comercial dins dels plans de desenvolupament nacionals i regionals dels països. I, per tant, adaptar l'obertura comercial a les seves necessitats concretes, a més d'assegurar l'**accés al mercat** d'altres països, especialment dels desenvolupats, gràcies als acords comercials.

2 El sistema de regles establert pels països membres de l'Organització Mundial del Comerç (OMC) afavoreix l'obertura dels mercats i la liberalització comercial en l'àmbit internacional, que a la vegada persegueix **objectius socials i mediambientals**, entre els quals trobem el desenvolupament dels països menys avançats o la protecció del medi ambient i de la salut pública. Per tot això, els estats tenen un marge de maniobra per establir els criteris que creuen convenients, per tal que l'intercanvi de béns i serveis compleixi amb els objectius de la seva **política nacional**. Això sí, sempre que es respecti allò acordat al si de l'OMC, s'apliquin els criteris per igual a les empreses nacionals i estrangeres i, no suposin *de facto* una mesura proteccionista.

3 Els acords comercials permeten l'obertura de mercats per a les exportacions. A més, aquests acords aconseguen l'abaratiment de les importacions, cosa que permet una major disponibilitat en varietat de productes i a un preu més baix; i la transferència de tecnologia des dels països avançats fins als països en desenvolupament. Tot això genera guanys en competitivitat i fomenta el **creixement econòmic** dels països en desenvolupament, la qual cosa obre la porta a la reducció de la pobresa. Cal afegir que els acords comercials signats amb la UE ajuden a fer avançar els processos d'integració regional dels països en desenvolupament, perquè augmenten el grau de cooperació entre ells. D'aquesta manera, els acords comercials permeten crear llaços entre la UE i els països en desenvolupament, la qual cosa els converteix en socis estratègics i permet la **cooperació** en altres àrees diferents de l'àmbit comercial.

4 La liberalització comercial provoca **reajustaments** als diferents sectors d'activitat, enforteix els més competitius i redueix els que no aporten avantatges comparatius per al país. Si considerem que la reassignació dels factors productius entre sectors

1 Quin paper juga el comerç internacional en el desenvolupament dels països del Sud? I, en concret, els acords comercials amb la Unió Europea?

2 Creu que quan parlem de comerç realment ens referim a lliure comerç?

3 Comenti'ns tres dels impactes positius que es preveuen amb la signatura dels acords comercials entre la UE i els països empobrits.

és tica, a curt termini poden generar-se situacions temporals d'**atur** i d'augment de pobresa, ja que els països en desenvolupament solen tenir mancances en els sistemes de protecció social consolidats. No obstant, els beneficis de l'obertura comercial, que hauran de repartir-se equitativament, contraresten en bona part aquestes **pèrdues de benestar** que, a més, es resolen a mig termini, gràcies a una reassignació dels recursos de l'economia del país. Per evitar aquests costos d'ajustament als països en desenvolupament, la UE inclou, en els acords que negocia, un **menor grau de liberalització** per a l'altra part, l'exclusió de certs sectors sensibles i la provisió d'assistència tècnica i financera.

5 Durant el transcurs de les negociacions d'acords comercials entre la UE i països tercers, els agents involucrats de la societat civil són periòdicament **informatos i consultats**, tant a Europa com als diferents països. Aquestes consultes inclouen associacions empresarials, ONGs, sindicats i universitats.

6 L'estratègia de la UE de promoció dels drets humans al món (Iniciativa per a la democràcia i els drets humans) abraça també els països que conclouen acords comercials amb la UE. És per això que l'acord comercial amb Colòmbia i el Perú té, com a elements essencials, el respecte dels **principis democràtics** i els drets fonamentals com a inspiradors de les polítiques internes i internacionals de les parts. També inclou la possibilitat d'adoptar mesures immediates, en cas que alguna part violi aquests elements essencials de l'acord. Per tant, els interessos comercials i la protecció dels drets humans són **compatibles i complementaris**.

"EL LLIURE COMERÇ ÉS UNA GREU VIOLACIÓ DELS DRETS HUMANS"

Iván Forero,
membre de la Plataforma Justicia por Colombia.

4 I ara, tres impactes negatius?

5 En el procés de negociació, les empreses europees hi tenen algun paper?

6 La UE està negociant acords comercials amb països que vulneren els drets humans, com Colòmbia o el Perú. Com valora aquesta relació?

1 El comerç internacional ha estat fonamental en la construcció del desenvolupament de tot el món. El problema actual és definir de quin comerç internacional i de quin desenvolupament parlem. A partir de 1989, amb el Consens de Washington, es va redefinir el rol del comerç internacional amb **només una fita**: el creixement econòmic, en termes de **capital** exclusivament. Aquests acords comercials actuals no afavoreixen més desenvolupament, ni resolen els problemes de la crisi global actual, ja que posaran en **risc** l'ecologia, els drets humans i laborals dels països del Sud.

2 Efectivament. Avui, quan parlem de comerç internacional és quasi obligat referir-se al **lliure comerç** com una estratègia no només macroeconòmica, sinó també política. El comerç ja no busca donar resposta a les necessitats de desenvolupament humà de les poblacions, com la fam, la pobresa o la industrialització, etc., sinó que només busca la **màxima rendibilitat econòmica**. Tenim dos models de comerç que estan confrontats: els que pensen que el comerç internacional ha d'estar al marge dels drets humans i de la terra i, els que creiem que no es pot parlar d'una llibertat en el comerç que posi en risc aquests drets.

3 Un primer impacte positiu pot ser la facilitació dels processos d'**integració regional**, tot i que té els seus límits. Per exemple en el cas del Perú i Colòmbia, primer es volia signar l'acord amb els països membres de la Comunitat Andina, però finalment només van quedar aquests dos països. Altres impactes són l'apropiació de nova tecnologia per part dels països empobrits i, el fet que s'inclouen clàusules de diàleg polític i participació de la societat civil.

4 Un dels impactes més greus té relació amb la gran prioritat que donen els acords a la indústria d'extracció i minera, i els agrocombustibles. Per a Europa, els agrocombustibles es presenten com una alternativa energètica, però a Colòmbia tenen un gran impacte mediambiental i s'està utilitzant la violència per posseir la terra. Es calcula que a Colòmbia hi ha prop de cinc milions de desplaçats per culpa dels agrocombustibles. Un altre impacte negatiu és la pèrdua de la **sobirania alimentària** dels països del Sud. Per exemple, el blat de moro transgènic encareix els productes locals i fa molt més difícil l'accés als aliments per a milions de persones del país. Un tercer impacte és l'expropiació de l'aigua a l'Amèrica Llatina per part de multinacionals europees com Repsol, Endesa o Unión Fenosa.

5 Europa ha viscut, durant els últims anys, un procés de reacomodament de les empreses transnacionals que ha provocat la conversió en una "Europa SA". Els que governen i decideixen són les empreses transnacionals, no els ciutadans. Com que les empreses són les principals beneficiàries, tenen un lobby al voltant de les taules de negociació dels acords comercials. En el cas de Colòmbia i el Perú, fa més de sis anys que s'estan discutint aquests acords i les empreses transnacionals europees han tingut un paper protagonista. No els importa haver de comprar funcionaris públics... Per exemple, quina casualitat que a Colòmbia, un dels pocs països on la gestió del servei no ha estat privatitzat, té com a ministre de comunicacions l'exdirector gerent de Telefónica. Per cada euro que Europa inverteix a l'Amèrica Llatina, en traurà 150 d'aquesta inversió. Caldria incloure també clàusules fiscals perquè això no passi.

6 La síntesi és: drets humans o lliure comerç. És impossible tenir les dues coses alhora. El lliure comerç, tal com es defineix avui, és una greu violació dels **drets humans**. Cal evolucionar molt en la redacció d'aquests acords, per poder estar-hi d'acord. En el cas de Colòmbia, estem parlant d'un país que té el rècord mundial de sindicalistes assassinats, i en els últims anys ha continuat aquesta tendència. Ser sindicalista a Colòmbia és com posar-te una làpida al pit. Com pot Europa signar un acord comercial amb un país que vulnera greument els drets humans?

ALGUNS IMPACTES GREUS DELS ACORDS COMERCIALS I ALGUNES PROPOSTES CONCRETES

Des del 2006, la Unió Europea promou l'estratègia: "Una Europa global: competint en el món" que busca de manera progressiva una completa desregulació dels mercats a favor de les grans empreses europees. Darrere d'un discurs europeu amable que parla de democràcia i cooperació, la UE està negociant tractats comercials que aboquen països a la pobresa i dificulten l'accés a drets humans bàsics com l'alimentació.

La UE està pressionant per aconseguir signar acords acceleradament i sense flexibilitzar posicions davant de les demandes dels països empobrits.

ÉS UN ACORD ENTRE DESIGUALS

Els tractats ignoren que la UE és econòmicament i políticament molt més potent que l'Àfrica o l'Amèrica Llatina. Donar per feta aquesta igualtat perpetua la desigualtat.

PROPOSTA:

Han de contemplar-se mesures compensatòries per a les regions més empobrides.

ELS ACORDS PRIORITZEN ELS INTERESSOS EMPRESARIALS PER SOBRE DELS DRETS HUMANS

No es tenen en compte les necessitats dels col·lectius humans més vulnerables.

PROPOSTA:

Universalització i poder vinculant dels drets socials i mediambientals, enfront de la profunda asimetria existent entre el dret comercial i els drets humans.

ELS DRETS LABORALS NO ES PODEN PERDRE

Per atraure inversions estrangeres, els tractats faciliten que es desreguli el mercat laboral cosa que genera precarietat, especialment entre les dones.

PROPOSTA:

Exigència real del compliment de les normatives de l'Organització Internacional del Treball, sense excepcions de zones franques que beneficien les empreses i fan les treballadores més pobres.

LA MIDA ÉS IMPORTANT

Els acords faciliten la internacionalització de les empreses europees a tercers països, o sigui que aquests tindran més presència i inversions en altres regions del planeta. A les zones més empobrides, les petites i mitjanes empreses no poden competir amb els productes, preus i estratègies de màrqueting de les transnacionals, la qual cosa destrueix el teixit econòmic local.

PROPOSTA:

Els interessos comercials de les grans potències no poden prevaler sobre el teixit econòmic local. La mà invisible del mercat ignora les iniciatives econòmiques més locals, per això els acords haurien de centrar-se en la viabilitat social i econòmica per als col·lectius més vulnerables després del compliment dels acords.

ELS CAMPEROLS NO PODEN PASSAR GANA

Les famílies productores dels països empobrits no podran competir amb els productes agropecuaris europeus subvencionats.

PROPOSTA:

Sobirania alimentària com a concepte bàsic en els acords. Els interessos comercials no poden passar per damunt de les dinàmiques agrícoles de cada país i del respecte per les necessitat bàsiques de les famílies productores.

LA NATURALESA I LA BIODIVERSITAT NO SERVEIXEN PER GUANYAR DINERS

Les regions empobrides del Sud són les més riques en recursos naturals i biodiversitat. Els acords comercials pretenen donar via lliure a l'exploració europea dels recursos aliens.

PROPOSTA:

Respecte a la sobirania dels pobles i comunitats en la gestió dels propis recursos, especialment en relació amb la ratificació del conveni 169 de la OIT per al reconeixement del dret a decidir dels pobles indígenes, habitants de zones riques en recursos naturals.

LES MEDICINES NO SÓN UN LUXE

Els acords comercials prioritzen patents per sobre dels fàrmacs genèrics i dificulten l'accés als medicaments a una gran part de la població.

PROPOSTA:

L'accés a la salut ha de ser universal i no pot veure's disminuït per interessos comercials.

ELS SERVEIS PÚBLICS NO PODEN SER PRIVATS

Els acords permeten que empreses europees puguin presentar-se a concursos públics per gestionar serveis a països de l'Àfrica o l'Amèrica Llatina. Això suposa una pèrdua de la sobirania política nacional i el no-pagament dels serveis privatitzats d'una gran part de la població.

PROPOSTA:

Els serveis d'interès general no es poden sotmetre a les regles del mercat, cal vetllar sempre per un accés universal.

ELS PROCESSOS FOSCOS SÓN SOSPITOSOS

Els processos de negociació no són transparents ni públics. La ciutadania els desconeix i no es preveuen canals de participació.

PROPOSTA:

Cal obrir espais d'informació i participació vinculant a la societat civil.

DESENVOLUPAMENT INCERT

Els acords es negocien i signen sense disposar d'estudis d'impacte social ni mediambiental i sense incloure una estratègia d'avaluació i monitoratge. Es negocia el present i el futur de milions de vides humanes sense conèixer si l'impacte en el desenvolupament serà positiu o negatiu.

PROPOSTA:

És imprescindible que qualsevol negociació es basi en un estudi dels impactes que asseguri millores socials i mediambientals, que inclogui una estratègia de monitoratge i avaluació que permeti reaccionar en cas d'impactes negatius per a les persones i el medi ambient.

UNA VOLTA AL MÓN

El planeta es mou per posar fre a les polítiques comercials actuals i proposar una economia social i solidària

EUROPA I AMERICA LLATINA:

Enlazando Alternativas: xarxa bilingüe-nal d'Europa i America Llatina en la qual s'agrupen organitzacions socials resistents al "projecte econòmic europeu", a les empreses transnacionals europees i a les polítiques internacionals de lliure comerç.

"*Quants sindicalistes, defensors dels drets humans, camperols i treballadors hauran de morir abans que la Comissió Europea i el Consell actuïn i suspenguin el procés de conclusió de l'acord de lliure comerç entre la UE i Colòmbia?*" Paul Murphy, eurodiputat socialista irlandès.

BRUSSELS:

Seattle To Brussels Network (S2B): xarxa europea que treballa la denúncia i la incidència dels TLC impulsats per la UE i també els impactes de les inversions de les transnacionals europees.

"*Una altra política europea de comerç i inversió ha de ser part integral d'un model econòmic i social alternatiu a Europa*", Bruno Ciccaglione, Coordinador de la xarxa S2B.

ESTAT ESPANYOL:

SETEM - Campaña Acords Comercials.

INDIA:

Campaña Stop the EU India Free Trade Agreement:
"La capacitat de l'Índia per oferir medicaments a preus assequibles per a milions de persones és amenaçada per Novartis, una farmacèutica europea que lluita per les seves patents. El TLC està a favor de les transnacionals, no de la salut".

JAPÓ:

Stop the Trans Pacific Partnership Agreement

CORÈA:

Moviment crític contra els TLC

EUU:
Citizens Trade Campaign
Public Citizen

MÈXIC:
Red Mexicana de Acción Frente al Libre Comercio

HONDURAS:

Centro de Derecho de Mujeres

COSTA RICA:

Costa Rica dice no a TLC

COLOMBIA:

Alianza Social Continental: moviment integrat per organitzacions socials de tot l'hemisferi americà. Es va crear per oposar-se a la proposta de l'Àrea del Lliure Comerç de les Amèriques (ALCA) i buscar un model de desenvolupament alternatiu i democràtic.

HAÏTI:

PAPDA

CENTROAMERICA:

Centroamérica por El Diálogo
"Amb el lliure comerç, es desprotegeixen els col·lectius més vulnerables davant del benefici de les grans empreses europees", Jesús Garza, Coalición Hondureña de Acción Ciudadana.

PERÚ:

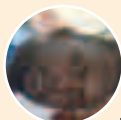
Stop Peru FTA

BOLÍVIA:

Bolivia Soberana

SENEGAL:

STOP EPA, campaña Internacional per detemir els Acords Comercials entre la Unió Europea i els països de l'Àfrica, el Carib i el Pacífic (ACP).
"Una cosa queda clara: el món ha canviat i l'Àfrica també. El temps de la colonització ja ha passat", Cheick Tidiane, ENDA Tiers Monde Senegal.

AUSTRÀLIA, NOVA ZELANDA Y PAÏSOS DEL PACÍFIC:

Pacific Network on Globalization

AUSTRÀLIA:

Global Trade Watch

XARRES INTERNACIONALS:

Third World Network:
Xarxa internacional d'organitzacions i individus involucrats en qüestions relatives al desenvolupament, els països en vies de desenvolupament i la problemàtica Nord-Sud.

Via Campesina:

Moviment internacional que agrupa a milions de camperols i camperoles que s'oposen als agrogocis i a les multinacionals que estan destruint els pobles i la natura.

Our World is Not for Sale:

Xarxa mundial creada per lluitar contra els acords de comerç i inversions que promouen la globalització orientada per les transnacionals i beneficien les empreses més poderoses del món, en detriment dels pobles i el medi ambient.

+ INFO:

Web de la campanya Acords Comercials de SETEM: www.setem.org/notic.
Font principal: www.bilateralis.org

MOU-TE

ALTERNATIVES PER AL DIA A DIA

Hi ha pràctiques quotidianes que són les llavors d'una altra economia i que comencen per la teva acció i la de les persones que t'envolten. Compartim el decàleg de la Xarxa d'Economia Solidària (XES), una associació formada per cooperatives, empreses d'inserció, associacions, fundacions, societats laborals i altres xarxes que es coordinen per cooperar entre elles i difondre l'economia solidària, és a dir: una economia basada en el treball emancipador, sense explotació, sostenible, democràtica i participativa.

1 LES FINANCES ÈTIQUES

No continuïs el joc a aquells que han provocat la crisi. Diposita els teus estalvis a entitats d'estalvi ètic. La transparència i els criteris socials i solidaris són la seva raó de ser. Coop 57, Fiare, Oikocredit, Triodos Bank. Coneix-les!

+ info: www.finanzaseticas.org

2 LES ASSEGURANCES

El sector de les assegurances forma part inseparable del sistema financer. Al nostre país ja hi ha cooperatives que desenvolupen les assegurances ètiques i solidàries basades en els principis de mutualitat, transparència i equitat.

+ info: www.ethsi.net

3 CONSUM RESPONSABLE

La societat del consum compulsiu planifica perfectament els impulsos cap a un consum irracional. Fuig del consumisme. Hi ha xarxes i fires d'intercanvi d'objectes, serveis o coneixements en diferents barris i ciutats. Compra a comerços propers i reforça l'economia local. No deixis el país en mans de les multinacionals.

+ info: www.noetmengiselson.org

4 CONSUM COMPARTIT

Moltes de les despeses familiars augmenten per la manca de serveis públics de qualitat, però també per l'egocentrisme que es promou. Hi ha moltes accions quotidianes que podríem fer-les de manera compartida. Tots hi sortiríem guanyant. El transport és un bon exemple: quatre persones que realitzen un recorregut similiar contaminen molt menys en un mateix cotxe que en quatre.

5 CONSUM SOSTENIBLE

Davant del col·lapse ecològic, fomenta el reciclatge i redueix la despesa energètica. Gestos senzills com els estalviadors d'aigua, les bombetes de baix consum o un bon aïllament tèrmic faran reduir la teva despesa energètica... i monetària!

6 COOPERATIVISME DE CONSUM AGROECOLÒGIC

Acosta't a la realitat de les cooperatives de consum agroecològic que fomenten els vincles camp-ciutat, donen suport als nostres pagesos i reivindiquen la sobirania alimentària dels pobles. Fomenten l'agricultura local i la supervivència del camp, redueixen la despesa ecològica perquè produeixen localment, promouen l'aliment de temporada i trenquen amb les regles de la desigualtat Nord-Sud.

+ info: www.ecoconsum.org

7 L'HABITATGE

L'especulació en el nostre país ha deixat poc espai a alternatives que existeixen a Europa. Actualment es calcula que hi ha 2,3 milions d'habitatges buits. Cal explorar experiències locals de mercats alternatius entre persones propietàries i inquilines, i altres models de cooperativisme d'habitatge, com el que proposa l'associació catalana Sostre Cívic (www.sostrecivic.org).

8 RECUPERACIÓ D'EMPRESSES

En altres períodes de crisi, davant de l'allau de tancaments d'empreses, l'autoorganització dels treballadors i treballadores ha desembocat sovint en la recuperació de les empreses per part dels treballadors, en forma de cooperativa. Ens podem inspirar en experiències d'èxit com la cooperativa, Gramagraf (arts gràfiques, Badalona) o Cemid (automatitzacions industrials, Terrassa).

9 OCI I CONSUM

La cultura també ha sucumbit a la mercantilització. Però, en barris i pobles, el teixit associatiu i comunitari ha aconseguit punts de trobada, en els quals la cultura popular, de base i autogestionada, ha pres el protagonisme de la societat de l'espectacle. Apaga la televisió, surt al carrer, participa de les activitats d'ateneus, assembles del 15M, etc.

10 L'ENDEUTAMENT

No t'endeutis més enllà de les teves possibilitats. És una de les trampes programades per aquells que fan i desfan les nostres vides als parquets de les borses de l'especulació. Planifica les despeses, raona les necessitats. Comparteix-les quan puguis. Intercanvia, comparteix, mancomunada, coopera. Són els verbs conjugats del futur:

+ info: Xarxa d'Economia Solidària, www.xes.cat

EL CAS

PER QUÈ NO S'HAURIEN DE RATIFICAR ELS TRACTATS DE LLIURE COMERÇ ENTRE LA UNIÓ EUROPEA I COLÒMBIA?

Més de 200 organitzacions de la societat civil i les confederacions sindicals europea i internacional s'oposen als TLC entre la UE i Colòmbia. És hora que Europa posi els valors i els drets humans per sobre dels interessos comercials.

Després del fracàs de les negociacions per establir un Acord d'Associació regió a regió amb la zona andina, la Unió Europea va passar a negociar **Tractats de Lliure Comerç (TLC)** bilaterals només amb el Perú i Colòmbia. Aquests tractats volen substituir el règim preferent amb Colòmbia i el Perú, l'anomenat Sistema de Preferències Generalitzades o SPG Plus. Les negociacions formals van finalitzar el març de 2010, però els acords encara no han entrat en vigor; per això, quan els textos de negociació hagin estat signats, encara quedaran bastants passos per fer, com ara l'aprovació del Consell i del Parlament de la UE.

Diversos sindicats, com la Confederació Europea de Sindicats (CES-ETUC) i la Confederació Sindical Internacional (CSI-ITUC) entre altres nombroses organitzacions de la societat civil d'Amèrica Llatina i Europa, han presentat repetidament **proves dels impactes socioeconòmics** i ambientals d'aquests TLC. Alguns parlamentaris llatinoamericans i europeus han expressat inquietuds semblants i s'hi han mostrat contraris perquè prioritzen les inversions europees a la regió abans que qualsevol altra qüestió social o de drets humans.

AQUESTS TLC ESTAN DEBILITANT EL PROCÉS D'INTEGRACIÓ REGIONAL A LA COMUNITAT ANDINA

Amb la negociació d'acceptar un enfocament diferenciat, tal com van acordar els països de la CAN (Colòmbia, el Perú, Equador i Bolívia) a la cimera de Tarija el juny de 2007, la Comissió Europea va provocar la ruptura de les negociacions amb tots els estats membres d'aquest bloc. El fet que la UE hagi decidit mantenir negociacions amb Colòmbia i el Perú ha agreujat més les tensions existents a la CAN, cosa que afectarà molt probable-

ment l'avanç del procés d'integració andí, un dels blocs regionals més antics de l'Amèrica Llatina. Això posa en relleu la manca de coherència entre els objectius de comerç i de cooperació de les polítiques de la UE.

AQUESTS TLC TINDRAN GREUS EFECTES SOCIOECONÒMICS I MEDIAMBIENTALS

La Comissió Europea sosté que l'acord és un bon tracte perquè exigeix compromisos a totes les parts i assumeix que la UE i Colòmbia són socis en igualtat de condicions. Tot i això, hi ha **grans asimetries**, com per exemple l'ingrés nacional brut (INB) per capita que a la UE és 3,3 vegades més gran que el de Colòmbia. Com que a Colòmbia els impostos a les importacions per als productes europeus són superiors que els de la UE, els TLC exigeixen un gran esforç a aquests països llatinoamericans pel que fa a la reducció dels aranzels. Com a conseqüència d'això, els governs veuran una gran disminució dels ingressos fiscals que podrien anar destinats a despeses socials i proporcionar serveis públics a tots els sectors de la societat.

ELS PAÏSOS QUE VIOLEN ELS DRETS HUMANS NO HAURIEN DE SER SOCIS COMERCIALS DE LA UE

Aquests tractats recompensaran a un Govern colombià que és responsable del nivell més elevat d'assassinats de sindicalistes en tot el món, i també de desaparicions de persones i desplaçaments forçats. El 2009 Colòmbia va tornar a ser, amb 48 homicidis, el país del món amb més morts de sindicalistes de drets laborals. La UE i els seus estats membres haurien d'enviar un missatge clar que digui que **no seran còmplices** de governs que es dediquin a la violació sistemàtica dels drets humans.

Autor: David Quintas

LA LLET SUBSIDIADA EUROPEA POT PROVOCAR LA POBRESA A 400.000 PETITS PRODUCTORS

La UE és el principal productor de llet i el major exportador de productes làctics del món. La UE dona importants subsidis als seus productors, cosa que es tradueix en excés de producció de llet a Europa. Aquesta situació compromet la viabilitat del sector de la llet a Colòmbia i representa un perill per a la seguretat i la sobirania alimentària de la regió. El 1994, la regió andina va adoptar el Sistema Andí de Franges de Preus (SAFP) com a mecanisme per estabilitzar els preus d'importació dels productes agrícoles i protegir els productors i consumidors nacionals de les fluctuacions i distorsions dels preus provocats pels subsidis d'altres països. El TLC de la UE amb Colòmbia permetrà veure com funciona aquest mecanisme. La Federació Colombiana de Ramaders ja ha advertit el seu govern que amb la firma del TLC, uns 400.000 petits productors estaran en risc de fallida per la inundació del mercat amb la llet europea.

Extracte de l'informe: *Es hora de que Europa ponga los valores y los derechos humanos por encima de los intereses comerciales. Informe sobre políticas: Por qué no se deberían ratificar los tratados de libre comercio entre la UE y Colombia/Perú* del Transnational Institute. Març 2011.

Mobilització camperola per a la sobirania alimentària a Colòmbia. Autor: Penca.

OPINIÓ

ELS TRACTATS DE LLIURE COMERÇ SERVEIXEN LA SOBIRANIA COLOMBIANA A LES MULTINACIONALS

El 1989, el consens de Washington va definir les polítiques econòmiques de les multinacionals que calia imposar als països del Sud. Les negociacions de tractats comercials entre el govern colombià i els països desenvolupats són la continuació del model que ha deixat el 60 % de la població colombiana en la pobresa, les dones principalment, tres milions d'aturats i quatre milions de desplaçats. Els homes i les dones expulsats de les seves terres es converteixen en mà d'obra barata, vulnerable i dominada políticament. Davant d'aquestes injustícies, els moviments i organitzacions socials enforceixen la seva resistència social i política vers els TLC.

Redacció: César Augusto Quintero Ramirez. Corporación Ecológica i Cultural Penca de Sábila.¹ Medellín-Colòmbia.

Els tractats de lliure comerç (TLC) ja en vigència amb el Canadà i Suïssa, i els pendents de confirmar amb la Unió Europea i sobretot amb els Estats Units, són la millor prova que els governants venen el país al millor postor, mentre que les multinacionals acumulen enormes capitals. L'objectiu d'aquests TLC és aconseguir una major liberalització comercial basada en processos de desgravació aranzelària progressiva o immediata, amb la finalitat de crear una zona de lliure comerç en la qual circulin, sense barreres, béns i serveis que provenen de les grans empreses dels països que signen el tractat corresponent. Els TLC beneficien únicament les empreses colombianes relacionades amb el comerç internacional. Aquestes empreses tenen capital estranger i el control del comerç exterior de Colòmbia, a més de ser les que **han comprat els sectors claus de l'economia**: salut, energia, comunicacions, serveis públics i mineria. Segons el Banc de la República de Colòmbia, les empreses multinacionals generen la meitat del comerç exterior del país.

Amb els TLC, el mercat intern és presa de la competència internacional ja que afecta considerablement la petita i la mitjana indústria, i el sector agropecuari és el que en resulta el més castigat.

S'importen els cereals subsidiats als països desenvolupats que desplacen la producció local d'aliments bàsics i, a canvi, es destinen grans extensions a la producció d'agrocombustibles i a la ramaderia bovina. Els cultius de cereals, oleaginoses i cotó, que en conjunt generen 270 mil llocs de treball permanents i ocupen una extensió d'1.460.000 hectàrees, són els grans perdedors amb l'entrada en vigència dels TLC amb els EUA, un país que produeix aquests productes a gran escala. El 1990 Colòmbia era autosuficient en la producció d'aliments, però el 2011 és un país importador de 10 milions de tones d'aliments.

Un dels grans perills de l'avanç d'aquesta neocolonització amb els TLC és el desenvolupament de l'agroindústria que implica l'acaparament, control i

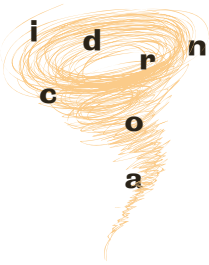
Les dues últimes dècades, Colòmbia ha estat governada per sectors polítics del neoliberalisme nacional que han violat sistemàticament els drets humans de la població, especialment d'habitants dels territoris d'interès per a les multinacionals. El 2010 van ser assassinats 46 sindicalistes i 33 activistes de drets humans i des del 2007, any en què es va signar el TLC Colòmbia-EUA, han estat assassinats més de 200 sindicalistes colombians, la majoria treballadors de multinacionals del petroli i el platan.

apropiació dels béns comuns: terres i aigües. Igualment es té consciència de l'interès de les multinacionals d'apropiar-se dels recursos genètics a través de patents de llavors i plantes que convertiran en mercaderies, amb la qual cosa es perdran les cultures locals, la sobirania alimentària i es generarà més dependència i dominació política. Els TLC han generat àmplies **manifestacions de resistència** social i política a l'Amèrica Llatina, especialment a Colòmbia, on s'ha generat un debat constant i grans mobilitzacions per part del moviment sindical, els moviments socials, indígenes i camperols que han tingut la solidaritat internacional de sectors socials i sindicals.

La campanya per a la defensa de l'aigua com un bé públic i dret humà fonamental i la campanya per a la defensa de la sobirania, la seguretat i l'autonomia alimentària han convocat un gran nombre d'organitzacions resistents a la privatització i a la **mercantilització dels béns comuns**, que lluiten pel dret dels pobles a l'alimentació. Amb aquestes campanyes es rebutgen els TLC perquè es considera que generen més violència social i política, atur, pobresa i pèrdua de la sobirania colombiana.

¹ La Corporación Ecológica y Cultural Penca de Sábila és una organització ambientalista i feminista sense ànim de lucre, dedicada a l'educació i a la promoció d'una gestió ambiental alternativa. www.corpenca.org.

DICCIONARI

MINIGUIA PER ENTENDRE LES PARAULES CLAU DELS ACORDS COMERCIALS

Acords biregionals: Tractats entre dues o més zones geogràfiques que pretenen arribar a un acord de lliure comerç entre elles.

AdA: Acords d'Associació entre la Unió Europea i l'Amèrica Central. Són vinculants jurídicament i s'articulen en tres pilars: inclusió d'un tractat de lliure comerç (TLC), diàleg polític i cooperació.

Aranzels: Impost que es paga pels béns que s'importen a un país. Cada país estableix el tipus d'aranzel per a les mercaderies que rep de l'exterior. Van ser concebuts per protegir la indústria nacional, tot i que moltes vegades han aconseguit l'efecte contrari.

Comerç Just: Moviment que proposa, per a totes les parts, un intercanvi que permeti el desenvolupament social i econòmic dels països del Sud. El CJ té en compte valors ètics i mediambientals, en comptes dels criteris exclusivament econòmics del comerç tradicional.

Dret comercial: Branca del dret que regula l'exercici de l'activitat comercial i estableix els principis i les normes entre les parts interessades. També és conegut com a dret mercantil.

Drets humans: Drets inherents a tots els éssers humans, sense cap mena de distinció per nacionalitat, lloc de residència, sexe, origen ètnic, color, religió, llengua o qualsevol altra condició. Totes les persones tenim els mateixos drets humans, sense cap discriminació.

Desregulació de mercat: Eliminació de barreres que dificulten el comerç entre països, com la intervenció de l'estat o les polítiques proteccionistes. D'aquesta manera es facilita el comerç internacional en perjudici del nacional.

Dúmping: Pràctica en què una empresa exporta béns o serveis amb un preu inferior al cost de producció del país on es ven, cosa que comporta perjudicar greument la indústria local.

Economia social i solidària: És un enfocament de l'activitat econòmica que té com a prioritat les persones, el medi ambient i el desenvolupament sostenible. Designa la subordinació de l'economia a la seva real finalitat: proveir, de manera sostenible, les bases materials per al desenvolupament personal, social i ambiental de l'ésser humà.

EPA: Acords d'Associació Econòmica entre la Unió Europea i els països de l'Àfrica, el Carib i el Pacífic (ACP). És un pla per crear una zona de lliure comerç entre aquests països, amb l'objectiu d'acabar amb les preferències comercials que donava la UE als països ACP, que són incompatibles amb les normes de l'OMC. S'articulen en els mateixos tres pilars que els AdA.

Empreses transnacionals: Empreses amb presència a més d'un país, que comparteixen recursos i que operen amb una estratègia comuna definida per un o més centres de decisió.

Integració regional: Esforç convergent que ha estat realitzat per part dels estats que formen una regió i que va encaminat a aconseguir objectius comuns, mitjançant l'harmonització de polítiques econòmiques i financeres, de règims monetaris i de polítiques socioculturals i legislatives.

Liberalització: Reestructuració de les regles i control del mercat per afavorir la privatització de serveis i anar cap a una economia de mercat que no estigui subjecta al control de l'estat. Els processos de liberalització estan controlats per l'OMC i el Fons Monetari Internacional (FMI).

Lliure comerç: Plantejament econòmic oposat al proteccionisme, que promou la llibertat d'empresa i l'absència d'obstacles i barreres comercials que dificultin l'intercanvi de productes o serveis entre països. Podem parlar de doble fil quan les potències econòmiques promouen el lliure comerç (com ara els tractats de lliure comerç) i estan alhora protegint els seus mercats (per exemple, amb subvencions).

Mesures no aranzelàries: obstacles diferents dels aranzels de la duana, que dificulten l'entrada d'un producte en un mercat. Per exemple, les normes fitosanitàries (etiquetatge, reglaments sanitaris...).

OMC: Organització Mundial del Comerç. S'ocupa de les normes que regeixen el comerç entre països. Es basa en els acords negociats i firmats per la gran majoria dels països que participen en el comerç mundial i ratificats pels seus parlaments. Està integrada per més de 130 membres que representen més del 90% del comerç mundial.

PAC: Política Agrària Comuna. Sistema de la Unió Europea destinat a ordenar el comerç de productes agropecuaris dins la Comunitat Europea i que en gestiona les subvencions per als agricultors europeus. Ha rebut dures crítiques perquè, en el marc del lliure comerç, els agricultors juguen amb avantatge davant de productors de països empobrits que no reben subsidis.

Sobirania alimentària: Dret de cada estat per definir amb autonomia la política agrària i alimentària, i la protecció del propi mercat, d'acord amb els objectius del desenvolupament sostenible i la seguretat alimentària. Implica el dret dels camperols a produir aliments i el dret dels consumidors a poder decidir què volen consumir.

TLC: Tractat de Lliure Comerç. Acord d'intercanvi comercial de béns i serveis entre països o regions que promou la màxima liberalització comercial. Això es tradueix en una reducció del poder dels governs i en més llibertat per a corporacions transnacionals a l'hora de prendre decisions.

Temes de Singapur: Quatre temes inclosos al programa de l'OMC durant la Conferència Ministerial de 1996, a Singapur. Els temes són el comerç i les inversions, el comerç i la política de competència, la transparència de la contractació pública i la facilitació del comerç.

ENS EN FEM RESSÓ

PARAULES PER AL CANVI

Nada será como antes. Sobre el movimiento 15-M

de Carlos Taibo. Editorial: Catarata

Les pàgines d'aquest llibre ofereixen una interpretació de què ha significat el moviment que va néixer el 15 de maig de 2011. L'autor, Carlos Taibo, es defineix com a activista i exerceix de professor de Ciències Polítiques a la Universitat Autònoma de Madrid. El llibre esgrana les raons que expliquen l'èxit d'aquest moviment, els trets fonamentals de la seva proposta programàtica, la reacció provocada en els agents policials, l'eco mediàtic aconseguit i també les perspectives de futur que s'han obert. Escrit des de posicions properes a les dels organitzadors de les manifestacions del 15 de maig, es pot apreciar el desig que el moviment 15-M es converteixi en el ferment d'un ampli procés d'autogestió i creació d'espais autònoms.

Taibo es refereix a les dues ànimes impulsores del 15-M: la primera, aportada pels moviments socials crítics i amb una resposta activa al capitalisme i a les seves regles, i la segona, protagonitzada pels joves, no especialment radicalitzats però molt indignats, que postulen una reforma del sistema. Al principi, segons Carlos Taibo, la primera va ser la més influent, però després es va passar a un escenari en el qual la segona va ser més protagonista per influència, potser, de les pressions polítiques, policials i judicials.

SOTTO VOCE

Skyline Yann Tiersen

Yann Tiersen ens delecta de nou amb la seva música inspiradora. Aquest nou disc mostra un Tiersen més minimalista que s'assembla ben poc a l'autor de la banda sonora d'*Amélie*. La continuació de *Dust Lane* i el setè àlbum d'estudi de l'artista segueix en una línia fosca, lírica i multiinstrumental, de lletres en anglès, com ha fet últimament. La composició dels seus temes inclou la manipulació de diversos instruments, entre els quals destaquen el piano de juguina, l'acordió, el violoncel, el banjo, el clavicordi o la melòdica. L'àlbum està disponible en diversos formats: el vinil, el CD i la descàrrega digital.

FILA 7

La fi és el meu principi

Director: Jo Baier
País: Alemanya, Itàlia
Any: 2010

Quan un home extraordinari que ho ha viscut tot veu que s'acosta el seu final, decideix trucar al seu fill per reunir-se amb ell per última vegada a la seva casa de la Toscana. La intenció és compartir unes valuoses converses sobre la vida que ha portat com a corresponsal de premsa al sud-est asiàtic, els canvis polítics i socials que ha viscut i, la transformació espiritual que ha experimentat durant els últims anys. Però el més important per a ell és transmetre al seu fill com preparar el terreny per a l'última gran aventura que li queda per viure.

RECOMANEM

PeriodismoHumano.com
Mitjà de comunicació professional sense ànim de lucre que vol fer periodisme amb un enfocament de drets humans.

Revista Opcions
Per compartir informacions i opinions sobre el Consum Conscient i Transformador (CCT) i eines útils per dur-lo a la pràctica. Nou web! opcions.org

Tracte fet, maltracte fet

**Acords comercials,
bons per a qui?**

Contrapublicitat: Utilització de la imatge publicitària d'un banc per mostrar la dualitat dels beneficis dels acords comercials.

**TU POTS FER QUE ENS MOGUEM MÉS I MILLOR
PER CANVIAR EL MÓN.
PER A NOSALTRES, ÉS VITAL LA TEVA IMPLICACIÓ.**

Hi ha moltes formes de col·laborar:
FES-TE SOCI/A Uneix-te al moviment de persones que ja ens donen suport i entra a formar part d'una associació viva i transformadora.

FES UN DONATIU La teva col·laboració, per petita que sigui, pot canviar moltes coses.

FES-TE VOLUNTARI/A Uneix-te als nostres grups de voluntariat.

**MOU-TE I CANVIAREM EL MÓN!
ENTRA A WWW.SETEM.ORG Y DECIDEIX
COM ET VOLS MOURE.**

Amarante SETEM
Rúa de San Pedro, 67
15705 Compostela
T+F 881978705
amarante@amaranteong.org

SETEM Andalucía
C/ Palencia 33,
Urb. "Los Nidos", Local 19-B,
18008 Granada
T+F 958 81 89 38
andalucia@setem.org

SETEM Aragón
César Augusto, 37
50003 Zaragoza
T+F 976 44 07 65
aragon@setem.org

SETEM Castilla-La Mancha
Avenida Constitución nº 23,
"Nuevo Centro" 2ª, Locales 4A-45
45.600 Talavera de la Reina (Toledo)
T 925 66 28 44 F 925 68 28 45
castillalamancha@setem.org

SETEM Catalunya
Independència, 244
08026 Barcelona
T 93 441 53 35
catalunya@setem.org

SETEM Extremadura
Pizarro, 1, 2ª planta
10001 Cáceres
T 622468220
setemex@pangea.org

SETEM Hego Haizea
San Vicente de Paul, 10
01003 Vitoria
T+F 945 12 07 46
euskadi@setem.org

SETEM Madrid
Gaztambide, 50
28015 Madrid
T 91 549 91 28 F 91 549 95 72
madrid@setem.org

SETEM Nafarroa
Erlotokieta, 7
31007 Pamplona / Iruña
T+F 948 27 57 20
nafarroa@setem.org

SETEM Rioja
Doce Lígero, 2
26004 Logroño
T+F 941 24 58 01
rioja@setem.org

**SETEM Comunitat
Valenciana**
C/ Tomasos 14 bajos
46006 Valencia
T 963 15 35 05
setemcv@setem.org

**Secretaria Tècnica
de Federació**
Independència, 244
08026 Barcelona
T 93 441 53 35
setem@setem.org

Setem